

JAARPLAN 2026

*Naar wendbare en effectieve gemeentelijke
Advies-en cliëntenraden in het sociaal domein*

Vastgesteld door het bestuur van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein
13 november 2026

Inhoudsopgave

Over de Koepel	pag. 2
Inzet voor 2026	pag. 3
Ons doorlopende ondersteuningsaanbod in 2026	pag. 4
1. Onbetaalde ondersteuning	pag. 4
2. Betaalde ondersteuning	pag. 5

Over de Koepel

Wij zijn een vereniging van lokale advies- en cliëntenraden* die actief zijn in het sociaal domein en meedenken en adviseren vanuit het brede inwonersperspectief. Wij ondersteunen adviesraden met informatie, workshops, webinars en trainingen zodat zij hun werk als adviesraad zo goed mogelijk kunnen doen, en de leef- en belevingswereld van inwoners bij de gemeente kunnen binnenbrengen. Op dit moment zijn circa 260 adviesraden bij ons aangesloten. Dat is circa 75% van de Nederlandse gemeenten.

Denk hierbij ook aan Wmo-raden, adviesraden sociaal domein, cliëntenraden Werk & Inkomen, participatieraden, platfora, wijk- en buurtraden, jongerenraden, ouderenraden en migrantenraden. Verder in deze tekst spreken wij over advies- en cliëntenraden.

Als vereniging bewegen we mee met de behoeften van onze leden. We bieden onze ondersteuning gratis of tegen kostprijs aan.

Onze 3 kerntaken:

1. Vindplaats van informatie over het sociale domein

Leden hebben via het besloten deel van onze website toegang tot relevante artikelen en publicaties over tal van thema's in het sociaal domein. Ook vinden leden hier opnames van webinars en handreikingen en advieswijzers die helpend zijn bij de uitvoering van hun werk als adviesraad(lid).

2. Inspiratie door kennis en verbinding

Met onze basis- en verdiepingsworkshops en trainingen rusten we onze leden toe met kennis, inzichten en vaardigheden. Voor nieuwe leden en voor voorzitters en secretarissen hebben we een specifiek aanbod ontwikkeld. Met themabijeenkomsten en maatwerktraïngen anticiperen we op specifieke vragen van adviesraden.

In samenwerking met o.a. onze netwerkpartners Movisie, het Nederlands Jeugd Instituut, VNG, Vilans en Vluchtelingenwerk – bieden we een gevarieerd aanbod van webinars voor leden. Bij de onderwerpkeuze spelen we zo veel mogelijk in op actuele maatschappelijke vraagstukken en de behoefte onder leden. Wekelijks inspireren we adviesraden door blogs te publiceren met vernieuwende onderwerpen die rechtstreeks betrekking hebben op wat speelt

in het sociaal domein. Via (online) ledenontmoetingen en de jaarlijkse Hannie van Leeuwenlezing bevorderen we het onderlinge ledencontact en uitwisseling.

3. Gesprekspartner voor leden, wethouders, beleidsadviseurs en ondersteuners

Om als advies- of cliëntenraad van meerwaarde te zijn, is inbedding binnen de gemeentelijke processen essentieel. Zonder duidelijke werkafspraken en goede faciliteiten kan de adviesraad geen effect sorteren. Daarom organiseren wij op regelmatige bijeenkomsten voor wethouders, beleidsadviseurs en ondersteuners. Dit geeft ons ook meer inzicht wat zij nodig hebben om met de adviesraad samen te werken. Ook fungeren wij voor hen als sparringpartner als zij willen nadenken over bijvoorbeeld een betere samenwerking met de adviesraad.

Inzet voor 2026

In dit jaarplan vindt u een vertaalslag van onze visie en missie waarover het bestuur zich eind 2025/begin 2026 heeft gebogen. Onze missie 'Naar wendbare en effectieve gemeentelijke adviesraden sociaal domein' geven we daarmee concreet vorm en inhoud. Ook zetten we het ondersteuningspakket van 2025 in het komend jaar voort. Dit wordt vertaald in de begroting van 2026.

Komend jaar gaan we aan de slag met onderstaande ontwikkelingen en vraagstukken:

Ontwikkelingen 2026	Ondersteuning van leden door
Gevolgen van nieuw regeringsbeleid voor het sociaal domein	Inhoudelijke webinars, blogs en workshops
Samenwerking met nieuwe Colleges van B&W	Handreiking en themabijeenkomsten 'Aan de slag met een eigen meerjarenagenda'
Focus van de adviesraden voor de komende jaren	Handreiking en themabijeenkomsten 'Aan de slag met een eigen meerjarenagenda'
Participatiewet in Balans	Workshops
Gevolgen van de verregaande regionalisering voor adviesraden	Workshops, themabijeenkomsten en maatwerktrajecten
De wet Participatie op decentraal niveau	Ondersteuning bij nieuwe verordening, workshops
De verdere uitwerking van het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en participatiehubs op regionaal niveau	Webinars, workshops en blogs

- Verder besteden we in 2026 expliciet aandacht aan een **diverse samenstelling van de gemeentelijke advies- en cliëntenraad**.
- De veranderde omstandigheden en uitdagingen waar adviesraden mee te maken hebben, vragen veel van het voorzitterschap. Daarom gaan we **voorzitters van advies- en cliëntenraden** (en kartrekkers/voorzitters van werkgroepen die daaraan behoefte hebben), **op allerlei manieren ondersteunen**.

Denk hierbij aan:

- de vertaalslag van ontwikkelingen in en buiten de gemeente naar de adviespraktijk en de interne organisatie;
- uitdagingen op het gebied van omgaan met diversiteit;

- de positionering van de adviesraad binnen gemeentelijke structuren en regionale processen.
- We gaan op zoek naar **nieuwe trainers en workshopleiders** om onze leden genoeg variatie en keuzevrijheid te kunnen bieden. Vanwege de redelijke prijssetting en hoge kwaliteit die we beogen, realiseren we ons dat het een uitdaging zal zijn om deze mensen te vinden.

Vanzelfsprekend gaan we ook gewoon door met onze doorlopende activiteiten gericht op:

- **Informeren, faciliteren en stimuleren**
- **Agenderen en signaleren**
- **Leden werving en -behoud**

Ons doorlopende ondersteuningsaanbod voor 2026

1. Onbetaalde ondersteuning

Nieuwsbrieven: 6 per jaar

De nieuwsbrief biedt een selectie van actuele publicaties en thema's die spelen binnen het sociaal domein en specifiek van meerwaarde zijn voor adviesraden. Daarnaast vinden leden in de nieuwsbrief nieuws van de Koepel.

Mailings t.b.v. onze activiteiten

Wekelijks of tweewekelijks ontvangen leden en volgers van de Koepel een mailing met een uitnodiging voor een webinar, workshop of training. Maandelijks ontvangen de lezers van de nieuwsbrief een geactualiseerd overzicht van alle activiteiten.

Website

Op de website vinden bezoekers een overzicht van trainingen, bijeenkomsten en activiteiten van de Koepel én van externen die interessant zijn voor advies- en cliëntenraden. Leden kunnen via het besloten ledendeel webinars terugkijken en vinden daar een overzicht van relevante publicaties en handreikingen onderverdeeld in ruim 50 thema's.

Hannie van Leeuwenlezing

Eén keer per jaar organiseren we in Utrecht de Hannie van Leeuwenlezing voor leden en relaties van de Koepel. De lezing is bedoeld om onze leden te inspireren en handvatten te geven om met een specifiek (jaarlijks wisselend) thema aan de slag te gaan. Ook biedt de lezing gelegenheid tot ontmoeting en onderlinge uitwisseling. Een opname van de lezing is voor iedereen terug te zien via de website.

Blogs: 40 per jaar

Wekelijks publiceren we een gastblog van iemand die werkzaam is in het sociaal domein en/of relevante inzichten heeft voor advies- en cliëntenraden. De blogs verspreiden we via LinkedIn, Facebook en de nieuwsbrief naar leden en volgers van de Koepel.

Social media

Via onze LinkedIn-pagina en Facebook-groep delen we wekelijks interessant nieuws, blogs, bijeenkomsten en trainingen van de Koepel en andere organisaties in het sociaal domein.

Polls: indien nodig

Polls, uitgezet onder leden, zijn bedoeld om te inventariseren wat er leeft, welke vragen en uitdagingen er zijn en hoe advies- en cliëntenraden omgaan met bepaalde onderwerpen. Aangezien de inzet en uitvoering hiervan zeer arbeidsintensief is, zijn we terughoudend met de inzet van dit instrument.

Online ledenontmoetingen: 3x per jaar

Leden laten weten dat ze het prettig vinden om op deze laagdrempelige manier ervaringen uit te wisselen met andere adviesraadsleden. De online ledenontmoetingen vinden plaats via Zoom in de vooravond, duren maximaal 1 uur en er is per ontmoeting plek voor maximaal 18 deelnemers (maximaal 2 per adviesraad).

Webinars: 8 per jaar

Met onze netwerkpartners, zoals Movisie, Vilans, NJI en VNG, programmeren we webinars over interessante thema's in het sociaal domein. De webinars vinden plaats in de vooravond via Zoom, duren maximaal 1,5 uur en er is per webinar plek voor maximaal 60 deelnemers. Onze webinars worden opgenomen en leden kunnen ze nadien altijd terugkijken.

Telefonisch consult/beantwoorden van vragen leden

Leden kunnen ons vragen stellen ten aanzien van hun rol, samenwerking met de gemeente, ledenwerving, onderlinge samenwerking, etc. Het gaat hierbij om eenvoudige, algemene vraagstukken met een niet-juridisch karakter die wij telefonisch met leden kunnen bespreken. Bij complexere vragen bepaalt de omvang van het vraagstuk de kosten. Denk hierbij aan het verzorgen van een inspiratiesessie, of ondersteuning als procesbegeleider bij fusies van raden tot één brede adviesraad, of ondersteuning om tot een regionale overlegstructuur te komen.

2. Betaalde ondersteuning

Onze leden hebben de mogelijkheid om op aanvraag extra diensten in te kopen. Indien zij een specifieke vraag of behoefte hebben, dan kunnen zij contact opnemen met ons secretariaat.

Het gaat hierbij om vijf soorten dienstverlening:

1. **Trainingen, workshops en themasessies** (open inschrijving/maatwerk)
We houden hierbij nauwlettend in de gaten op welke veranderende behoeften we kunnen inspelen. Zo merken we dat er meer belangstelling is om te adviseren vanuit cliëntenperspectief en hoe er meer cliënten deel kunnen nemen in een advies- en cliëntenraad. Ook leven er veel vragen over hoe de advies- en cliëntenraad meer impact kan genereren.
2. **Communicatieadvies**
Meedenken over een website en andere communicatiekanalen.

3. **Evaluatietrajecten**

Vanuit de advies- en cliëntenraden en/of vanuit gemeentelijke zijde kan er behoefte zijn om te evalueren wat de meerwaarde is van de advies- en cliëntenraad en/of welke ontwikkel- en verbetermogelijkheden er zijn.

4. **Begeleiding bij het actualiseren van de verordening, samenwerkingsafspraken en huishoudelijke reglementen**

5. **Ondersteuning bij fusies of samenvoegen van raden** als er sprake is van meerdere raden of als er sprake is van herindeling.